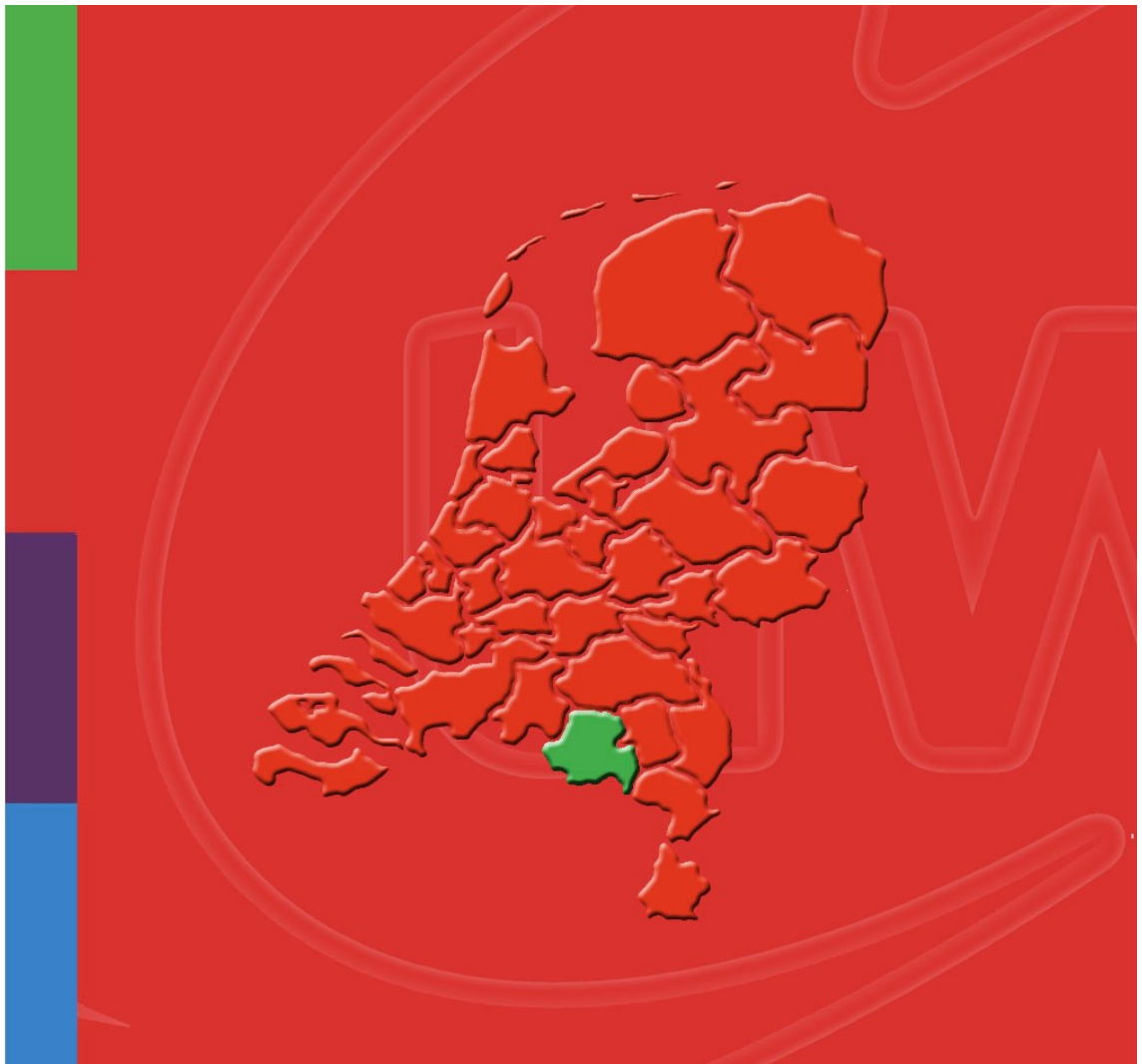

Samenvatting Regio in Beeld

Zuidoost-Brabant

Oktober 2017

Een arbeidsmarkt in verandering

De Nederlandse arbeidsmarkt verandert: de werkgelegenheid blijft aantrekken, het aantal vacatures groeit en de werkloosheid krimpt. Ook wordt de arbeidsmarkt steeds flexibeler en hebben technologische veranderingen hun weerslag op de arbeidsmarkt. Nieuwe beroepen en banen ontstaan, terwijl er ook werk verdwijnt en andere – vaak hogere – eisen worden gesteld aan bestaande banen. Vooral in het middensegment dreigen door de technologische vooruitgang banen te verdwijnen. De groei van de werkgelegenheid is omvangrijk genoeg om de werkloosheid te laten dalen, maar niet sterk genoeg om voor alle groepen een daling te realiseren.

De tweedeling op de arbeidsmarkt is de afgelopen jaren toegenomen. De sterkste positie op de arbeidsmarkt is er voor vakspecialisten in de ICT, techniek en de zorg. Werkenden in deze richtingen zullen weinig moeite hebben hun baan te behouden; werkzoekenden beschikken over een gunstige concurrentiepositie.

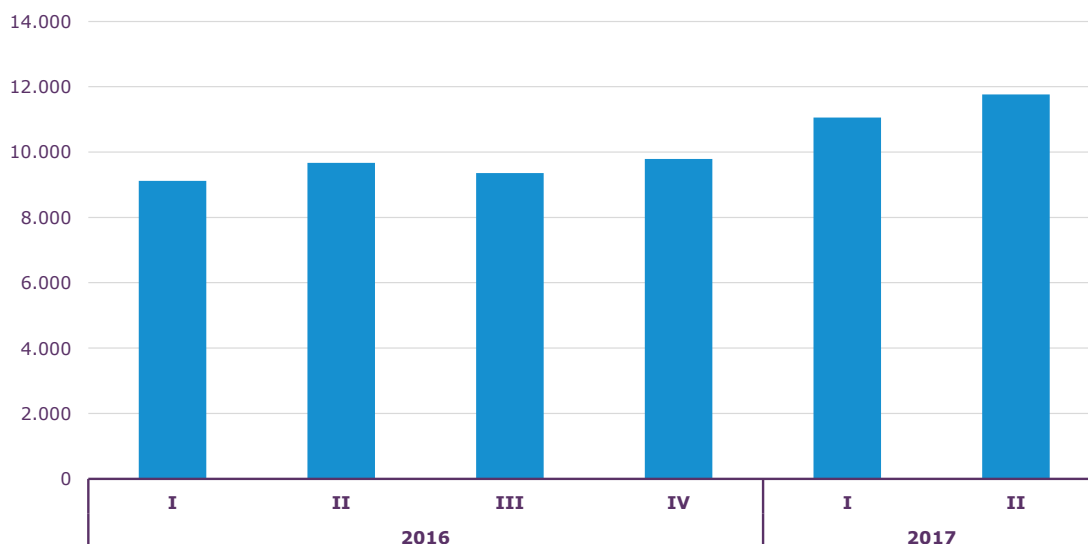
Er zijn echter ook groepen met een structureel slechte arbeidsmarktpositie. Het gaat dan om laagopgeleiden, specifieke beroepsrichtingen, niet-westerse migranten, oudere langdurig werklozen en arbeidsbeperkten.

Een sterk groeiende werkgelegenheid en vacaturemarkt in Zuidoost-Brabant

De economie in Nederland groeit. De werkgelegenheid trekt in vrijwel alle sectoren aan. Het aantal vacatures groeit fors.

- Voor de arbeidsmarktregio Zuidoost-Brabant verwacht UWV dat het aantal banen van werknemers in de periode 2017-2018 met 14.300 banen (4,8%) toeneemt van 297.400 in 2016 naar 311.700 in 2018. Dat ligt boven de landelijke groei van het aantal banen (4,2%). Volgens het CBS heeft de sterke economische groei in de regio vooral te maken met de groei van de industrie met daarbinnen de sterke dynamiek bij hightech-bedrijven. Het aantal banen van zelfstandigen neemt in onderhavige periode toe met 700.
- De meeste nieuwe banen – in absolute aantallen gezien – ontstaan in 2018 in de overige zakelijke dienstverlening (waaronder de uitzendbranche valt). Daarna volgt de sector zorg & welzijn, hoewel binnen deze sector wel een aantal branches met krimp te zien zijn. Daarna volgen industrie, detailhandel en specialistische zakelijke dienstverlening.
- In 2016 ontstonden in de regio 38.000 vacatures, gemiddeld bijna 3.200 per maand. UWV verwacht dat de vacaturemarkt in 2017 en 2018 blijft groeien.

Ontstane vacatures per kwartaal, Zuidoost-Brabant, 2016-2017

Bron: CBS, bewerking UWV

WW daalt, bijstand neemt toe

Eind 2016 telt de potentiële beroepsbevolking in Zuidoost-Brabant 385.000 personen. Hiervan ontvangt een deel een sociale zekerheidsuitkering, zoals WW, bijstand of een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

- In Zuidoost-Brabant hebben relatief minder mensen een uitkering dan landelijk. Dat geldt zowel voor de WW en de bijstand als voor de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.
- Het aantal WW-uitkeringen in Zuidoost-Brabant is in 2016 gedaald tot 11.740, dit is 11% minder dan een jaar eerder. Verwacht wordt dat het aantal WW-uitkeringen in 2017 in Zuidoost-Brabant met 14% daalt en in 2018 met 17%. De meeste recente cijfers (augustus 2017) laten zien dat het aantal WW-

uitkeringen 10.830 bedraagt en dat het WW-percentage inmiddels 4,0% bedraagt en daarmee gelijk is aan het landelijk gemiddelde. Het aantal WW-uitkeringen daalt momenteel sneller dan landelijk.

- Eind 2016 waren er in Zuidoost-Brabant 11.320 personen met een bijstandsuitkering. Een jaar eerder waren dat er ruim 10.600, een toename met 6,5%. Landelijk was de stijging in 2016 lager (3,5%).
- Landelijk gezien komt de stijging vooral door nieuwe wetgeving en de toestroom van asielzoekers.
- In 2016 stroomden in Zuidoost-Brabant 550 mensen in aansluiting op de WW door naar de bijstand, een doorstroompercentage van 4,2%. Vanuit de bijstand gezien is dit een belangrijk deel van de nieuwe uitkeringen. Het gaat dan bijna om een vijfde van het aantal nieuwe bijstandsontvangers.

Sociale zekerheidsuitkeringen en hun aandeel in de beroepsbevolking, Zuidoost-Brabant en Nederland, december 2016

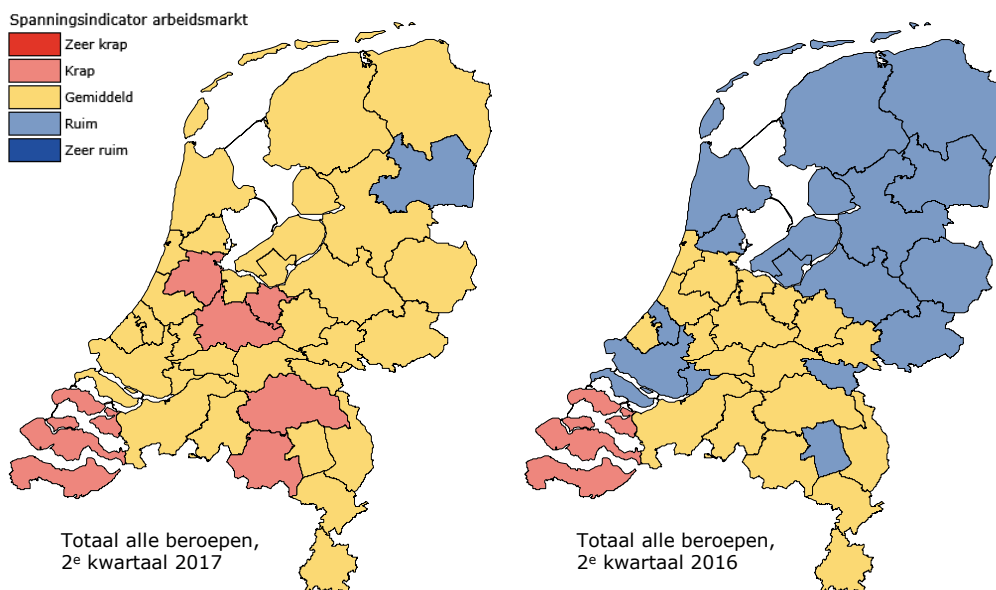
	Zuidoost-Brabant		Nederland
	aantal	aandeel in beroepsbevolking	aandeel in beroepsbevolking
Beroepsbevolking	272.000		
WW	11.740	4,3%	4,6%
Bijstand tot AOW-leeftijd	11.320	4,2%	5,2%
Arbeidsongeschiktheid (AO)	21.320	7,8%	8,9%
<i>waarvan Wajong</i>	6.360	2,3%	2,8%
<i>waarvan WAO</i>	8.080	3,0%	3,3%
<i>waarvan WIA</i>	6.880	2,5%	2,8%

Bron: CBS en UWV

Meer kansen op werk in Zuidoost-Brabant

De spanning op de arbeidsmarkt – dat is de verhouding tussen openstaande vacatures en kortdurend werkzoekenden – neemt in Zuidoost-Brabant toe.

Spanning arbeidsmarkt, 35 arbeidsmarktregio's, 2e kwartaal 2016 en 2e kwartaal 2017

Bron: UWV

- In het afgelopen jaar veranderde Zuidoost-Brabant van een gemiddelde arbeidsmarkt in een krappe arbeidsmarkt. Werkgevers ondervinden steeds meer knelpunten bij het invullen van vacatures. Werkzoekenden beschikken gemiddeld genomen over een verbeterde concurrentiepositie, zij hebben meer kans op het vinden van werk. Er zijn echter grote verschillen tussen beroepsgroepen als het gaat om de kans op werk.
- Vooral werkzoekenden met een administratieve achtergrond, medewerkers bedrijfsrestaurant, helpenden thuiszorg, conciërges, leiders kinderopvang en caissières detailhandel ervaren veel concurrentie tijdens het solliciteren.
- Van de beroepen die veel voorkomen onder werkzoekenden in Zuidoost-Brabant hebben commercieel medewerkers binnendienst, magazijnmedewerkers, schoonmakers, medewerkers klantenservice, medewerkers bediening horeca, logistiek medewerkers, heftruckchauffeurs, assemblagemedewerkers metaal/elektro en salesmanagers een goede concurrentiepositie. Voor veel voorkomende beroepen als

productiemedewerker, financieel-administratief medewerker en koerier auto is de concurrentiepositie gemiddeld.

- De beste concurrentiepositie hebben werkzoekenden wanneer zij solliciteren op vacatures voor vaklui in de techniek.

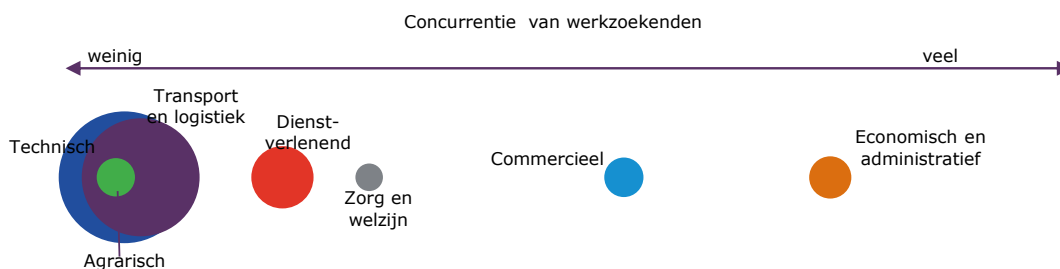
Niet iedereen profiteert dus evenredig van de economische groei. Zo neemt het aantal bijstandsuitkeringen toe en zijn er veel mensen die vanwege een arbeidsbeperking langs de kant staan. Laagopgeleiden, arbeidsbeperkten, 55-plussers en mensen die een beroep uitoefenen waar weinig vraag naar is beschikken over een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Ondanks hun zwakke arbeidsmarktpositie biedt de groeiende economie ook hen kansen.

Laagopgeleiden zijn vaker werkloos

Laagopgeleiden zijn mensen zonder startkwalificatie. Zij hebben basisonderwijs, vmbo of mbo-1 als hoogst afgeronde opleiding. De gemiddelde werkloosheid onder laagopgeleiden in Nederland is met 9% hoger dan onder middelbaar (6%) en hoogopgeleiden (4%).

- In Zuidoost-Brabant worden in 2016 circa 61.000 mensen tot de laagopgeleiden (inclusief scholieren en mbo-studenten) gerekend. Dat is 22% van de beroepsbevolking.
- In 2016 ontstonden in Zuidoost-Brabant circa 14.000 vacatures op laag niveau.
- In Zuidoost-Brabant vond 59% van de laagopgeleide WW'ers binnen een jaar werk. Uitzendwerk is voor laagopgeleiden belangrijk voor het vinden van een baan. Vooral voor laagopgeleiden met een technisch beroep, een transport & logistiek beroep of een agrarisch beroep zijn uitzendbureaus een belangrijke route naar werk.
- Economisch-administratief personeel op laag niveau vindt het minst vaak werk vanuit de WW. De concurrentiepositie is gunstig voor laagopgeleiden die werk zoeken in de richtingen techniek, agrarisch en transport & logistiek.

Concurrentiepositie laagopgeleiden naar beroepsrichting, Zuidoost-Brabant, 6-maandsgemiddelde november 2016 – april 2017

Bron: UWV

Er zijn zeker kansen voor laagopgeleiden, maar verschillende belemmeringen kunnen het moeilijker maken om werk te vinden of te behouden:

- laagopgeleiden voelen zich gemiddeld genomen vaker ongezond, terwijl beroepen met goede kansen voor laagopgeleiden juist fysiek zwaar zijn;
- laagopgeleiden hebben vaak minder toegang tot uitgebreide sociale netwerken;
- de laagopgeleide beroepsbevolking is sterker vergrijsd en ouderen komen moeilijker aan het werk;
- laagopgeleiden ondervinden relatief veel concurrentie op de arbeidsmarkt van andere groepen (scholieren, studenten, arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa en hoger opgeleiden);
- soms weten werkgevers en laagopgeleiden elkaar niet goed te vinden.

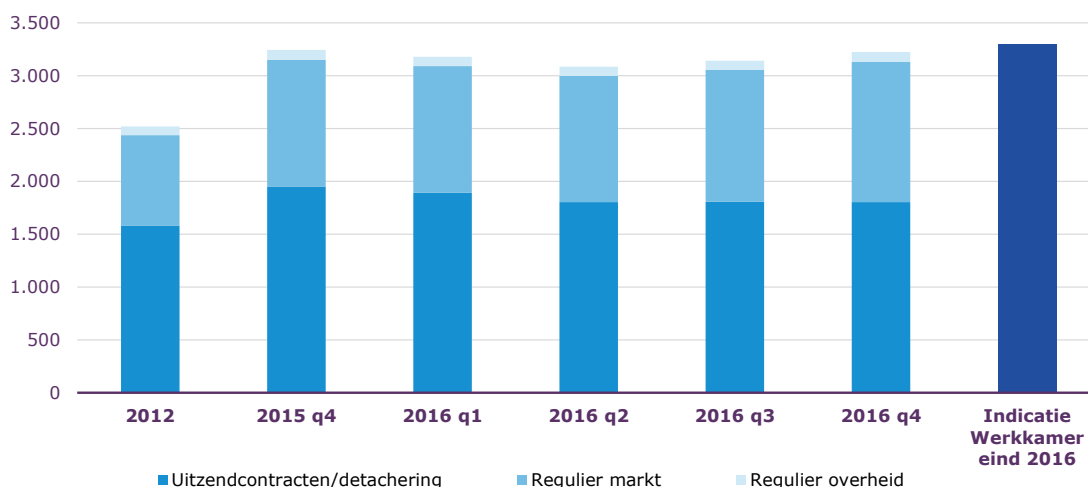
Arbeidsbeperkten kwetsbaar op de arbeidsmarkt

Arbeidsbeperkten vormen een heterogene groep die varieert van hoogopgeleiden met een lichte fysieke aandoening tot mensen zonder diploma met een ernstige verstandelijke beperking. Ook de arbeidsmogelijkheden van arbeidsbeperkten lopen uiteen. De arbeidsdeelname verschilt per arbeidsongeschiktheidsuitkering.

- Eind 2015 werkte 23% van de Wajongers in Zuidoost-Brabant. Dat is gelijk aan het landelijk gemiddelde.
- Bij gedeeltelijk arbeidsgeschikte WGA'ers steeg het aandeel werkenden in Zuidoost-Brabant van 42% in 2014 naar 45% in 2015. Het landelijke percentage werkenden bedraagt 43%.
- Bij volledig arbeidsgeschikte WGA'ers daalde het aandeel werkenden naar 9%. Landelijk werkt 8% van de WGA'ers.
- Het aandeel werkenden binnen de groep WIA 35-minners steeg landelijk voor het eerst sinds jaren. In Zuidoost-Brabant is dit aandeel gestegen van 38% eind 2014 naar 41% eind 2015. Landelijk bedroeg het aandeel 43% in 2015.

- Onder WAO'ers bleef het aandeel werkenden gelijk ten opzichte van 2014. Het aandeel werkenden bedroeg landelijk 18%. Tot 2015 is de afname bij WAO'ers landelijk kleiner dan bij de WGA'ers. Dit komt onder andere doordat de huidige WAO'ers lang in de uitkering zitten. Als ze werken, doen ze dit meestal al langere tijd. Dit in tegenstelling tot de WGA'ers, die vaak minder lang een uitkering ontvangen. De WGA'ers die werken verliezen vaker dan WAO'ers na verloop van tijd hun baan.

Banen volgens banenafspraken, Zuidoost-Brabant, 2012-2016

Bron: UWV, Trendrapportage

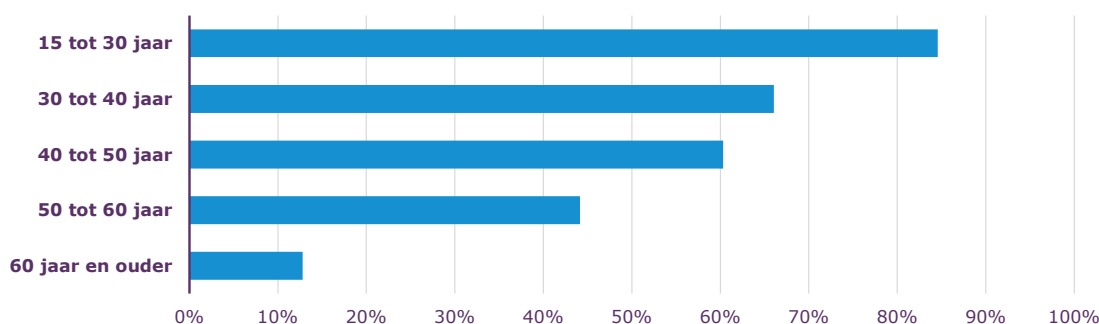
- Zuidoost-Brabant ligt op koers voor de banenafspraken. Eind december 2016 stonden in Zuidoost-Brabant 5.625 personen in het doelgroepregister. Ten opzichte van de nulmeting is het aantal met 1.707 afgenomen.
- De netto ontwikkeling in het aantal banen volgens de definitie van de banenafspraken ten opzichte van de nulmeting ziet er in Zuidoost-Brabant als volgt uit: 381 extra banen bij reguliere werkgevers via een dienstverband en 223 extra banen bij reguliere werkgevers via een uitzendcontract of detachering.

Grotere kans op langdurige werkloosheid bij 55-plussers

Oudere werknemers verliezen over het algemeen minder snel hun baan dan jongere werknemers. Maar als ouderen hun baan kwijtraken, komen ze moeilijker weer aan het werk.

- Eind 2016 ligt het aandeel langdurig werkloze 55-plussers in Zuidoost-Brabant met bijna 73% hoger dan landelijk (69%).
- In Zuidoost-Brabant gaat per augustus 2017 ruim de helft (52%) van de 10.830 lopende WW-uitkeringen naar 50-plussers. Van die 5.600 WW-uitkeringen heeft weer de helft een verstreken uitkeringsduur van minimaal een jaar. Langdurige werkloosheid verzwakt de arbeidsmarktpositie van werkzoekenden.

Werkhervatting naar leeftijdsklasse, Zuidoost-Brabant, werkhervatting in periode juli 2015-juni 2016

Bron: UWV

Van de 50-plussers in Zuidoost-Brabant is 36% binnen een jaar weer aan het werk. Voor jongere leeftijdsgroepen is het werkhervattingspercentage duidelijk beter. Hiervoor zijn verschillende redenen.

- Werkgevers vinden de verhoudingen tussen loonkosten en productiviteit van 55-plussers vaak een probleem, hoewel gemiddeld het salarisniveau van 55-plussers niet of nauwelijks hoger is dan van werknemers van 40-55 jaar in vergelijkbare functies.
- Werkgevers denken dat het ziekteverzuim van oudere werknemers hoger is dan van jongere leeftijdsgroepen.
- In de ogen van werkgevers presteren 50-plussers slechter dan jongeren op fysieke en mentale belastbaarheid, flexibiliteit, creativiteit, opleidingsbereidheid en vaardigheid met nieuwe technologieën. Maar ze presteren volgens werkgevers juist beter op betrouwbaarheid, betrokkenheid, nauwkeurigheid, sociale vaardigheden en klantgerichtheid.
- De deelname aan scholing, trainingen en cursussen van mensen met een hogere leeftijdsklasse is relatief laag. De scholingsachterstand is de afgelopen jaren wel wat kleiner geworden.

Veel administratieve beroepen verdwijnen

Vooral werkzoekenden met een opleiding, werkervaring en competenties waarnaar weinig vraag is, komen moeilijk aan de slag. Eén van de groepen waarvoor dit het duidelijkst zichtbaar is op de arbeidsmarkt zijn de administratieve beroepen.

Naast administratieve beroepen zijn er ook andere beroepen met een ongunstige concurrentiepositie in Zuidoost-Brabant. Voor deze beroepen is het aanbod van werkzoekenden groot ten opzichte van de beschikbare vacatures. Werkzoekenden in deze beroepen kunnen overstappen naar andere beroepen dan waar ze voorheen werkten of met een arbeidsmarktgerichte scholing hun kansen vergroten. UWV heeft voor een aantal beroepen de mogelijkheden voor overstappen in beeld gebracht:

- verkoper;
- medewerker bedrijfsrestaurant;
- medewerker facilitaire dienst;
- administratief medewerker;
- secretaresse;
- receptionist;
- sociaal-cultureel werker.

Uitdagingen voor de regionale arbeidsmarkt

- Het bevorderen van intersectorale mobiliteit en functieswitch kan enerzijds leiden tot een verminderde spanning op de markt en zorgt anderzijds voor een toename van kansen op werk.
- Veel werkzoekenden, vooral laag opgeleiden, zijn gebaat met een professionele begeleiding in hun zoektocht naar werk. Scholing is hierbij een belangrijke component. Leerwerkloketten kunnen in dat kader adequate ondersteuning bieden.
- De arbeidsmarktpositie van laagopgeleiden kan (onder meer) verbeterd worden door het stimuleren om werkzoekenden in kansrijke beroepen en sectoren te laten zoeken, het verzilveren van competenties en vaardigheden in certificaten en het motiveren van werkzoekenden om de juiste zoekkanalen te gebruiken. Uitzendwerk is een goede opstap naar werk en relaties en open sollicitaties zijn belangrijke zoekkanalen voor laagopgeleiden.
- In Zuidoost-Brabant is er nog een onbenut arbeidspotentieel van circa 45.000 mensen. Met de juiste middelen is een deel hiervan naar de arbeidsmarkt te begeleiden.
- Steeds meer bedrijven nemen mensen met een arbeidsbeperking aan. Van de andere kant zijn er nog veel werkgevers die geen zicht hebben op mogelijkheden van de doelgroep voor hun bedrijf. Een uitdaging is gelegen in het bereiken van deze werkgevers. Het Expertisecentrum Inclusieve Arbeidsmarkt, een initiatief van de Universiteit Maastricht en UWV kan bedrijven hierbij ondersteunen.
- De arbeidsmarkt in de regio wordt als krap getypeerd. In buurregio Helmond-De Peel is de markt ruimer. Ook voor een aantal technische beroepen en beroepen in de sector transport & logistiek is de arbeidsmarkt minder gespannen in Helmond-De Peel. Door het stimuleren van de geografische mobiliteit van werkzoekenden uit Helmond-De Peel richting buurregio Zuidoost-Brabant kan het mes aan twee kanten snijden. Enerzijds neemt de kans op werk voor werkzoekenden uit Helmond-De Peel toe en anderzijds biedt dit kansen om (moeilijk vervulbare) vacatures in Zuidoost-Brabant in te vullen.
- Binnen het regionale Werkbedrijf '04Werk' wordt in Zuidoost-Brabant gewerkt aan een sectorale aanpak waarbij speerpuntsectoren benoemd zijn. Om tijdig in te spelen op nieuwe ontwikkelingen is onderzoek gewenst naar het ontstaan van nieuwe banen en hiermee samenhangende functieprofielen. Het is zaak dat het regionale bedrijfsleven periodiek bevraagd wordt op het vlak van actuele aansluiting tussen vraag en aanbod en toekomstige behoeften aan personeel, zowel in kwantitatieve als zeker ook in kwalitatieve zin. Binnen 04Werk worden inspiratiesessies georganiseerd voor werkzoekenden in samenwerking met het bedrijfsleven.

Colofon

Regio in Beeld

Regio in Beeld is een jaarlijkse uitgave van UWV

Auteur

Gerald Ahn

Inlichtingen

arbeidsmarktinformatie@uwv.nl

Redactieadres

UWV
Afdeling Arbeidsmarktinformatie en -advies
Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Eindredactie

Suzanne IJzerman
Roelof van der Velde

Regio samenstelling

De arbeidsmarktregio Zuidoost-Brabant is het werkgebied van Werkplein Eindhoven. De gemeenten Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Eersel, Eindhoven, Heeze-Leende, Nuenen Ca, Oirschot, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre maken deel uit van deze arbeidsmarktregio.

Disclaimer

Meer informatie is te vinden op www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie.
Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

UWV © 2017

